

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
Broj: 89 1 P 025578 15 Rev
Banja Luka, 25.02.2016. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D.A., iz P., Ulica ..., koga zastupaju B.Č. i A.M., advokati iz P., Ulica ..., protiv tuženog Grad I.S., koga zastupa Pravobranilaštvo RS, sjedište zamjenika u Istočnom Sarajevu, radi sticanja bez osnova, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 P 025578 14 Gž od 30.09.2014. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 25.02.2016. godine donio je

PRESUDU

Revizija tuženog se usvaja, presuda Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 P 025578 14 Gž od 30.09.2014. godine preinačava tako da se žalba tuženog usvaja, presuda Osnovnog suda u Sokocu broj 89 1 P 025578 12 P od 12.12.2013. godine preinačava i sudi:

Odbija se tužbeni zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da mu na ime nedovršenih radova na infrastrukturi zgrade, termoizolacije, stubišta, vanjskog uređenja zgrade i neobezbjeđenog priključka na centralno grijanje na zgradi, isplati iznos od 3.951,21 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 22.08.2005. godine do isplate.

Obavezuje se tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 620,00 KM, u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Sokocu broj 89 1 P 025578 12 P od 12.12.2013. godine tuženi je obavezan da tužitelju na ime nedovršenih radova na infrastrukturi zgrade, termoizolacije, stubišta, vanjskog uređenja zgrade i neobezbjeđenog priključka na centralno grijanje na zgradi, plati iznos od 3.951,21 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 22.08.2005. godine do isplate i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.324,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 P 025578 14 Gž od 30.09.2014. godine žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava i pozivom na član 237. stav 3. Zakona o

parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03 do 61/13, dalje: ZPP) predlaže, da se revizija dozvoli jer bi odluka po pitanjima koja se postavljaju u reviziji (pasivna legitimacija tuženog i pravni osnov novčanog potraživanja) imala uticaja na primjenu prava u drugim slučajevima jer se pred istim nižestepenim sudovima vode parnice u više („na stotine“) predmeta u kojima je tuženi Grad I.S. i u kojima je sporna njegova stvarna legitimacija, te navodi poslovne brojeve većeg broja predmeta ove vrste koji se vode pred Osnovnim sudom u Sokocu.

U odgovoru na reviziju tužitelj predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

U ovom predmetu vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi imovinski cenzus propisan članom 237. stav 2. ZPP (30.000,00 KM) kao uslov za dozvoljenost revizije. Međutim, kako postoji veliki broj predmeta u kojima je Grad I.S. stranka u postupku i u kojima je sporna njegova stvarna legitimacija, kao i veći broj predmeta koji se po istom pravnom osnovu (kao i u ovom predmetu) vode pred Osnovnim sudom u Sokocu, a kod ovoga suda je po revizijama zaprimljeno preko 20 predmeta ove vrste, radi obezbjeđenja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, ovaj sud je dozvolio reviziju tuženog u smislu člana 273. stav 3. i 4. ZPP.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 3.951,21 KM na ime nedovršenih (ugovorenih i plaćenih) radova, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 22.08.2005. godine.

Prvostepeni sud je na osnovu provedenih dokaza utvrdio: da je između Grad I.S., Zavod za ..., s jedne strane i tužitelja, s druge strane, dana 19.10.2005. godine zaključen ugovor o udruživanju sredstava i rada (dalje: ugovor) kojim su precizirana prava i obaveze ugovornih strana; da su se članom 6. ugovora ugovorne strane saglasile da se ukupna cijena stana od 55.217,22 KM umanjuje za iznos od 13.488,45 KM (vrijednost radova koje je tužitelj uradio o svom trošku shodno ranije zaključenom osnovnom ugovoru i aneksima tog ugovora), tako da konačna cijena iznosi 41.728,77 KM; da su članom 7. ugovora precizirane obaveze ugovornih strana, pa se tako tuženi kao „ulagača A“, između ostalog, obavezao završiti ugovorene radove u stubištima i vanjskom uređenju kao i ostale radove koji su plaćeni (od strane tužitelja), a nisu završeni, te obezbjeđiti priključak centralnog grijanja, dok se tužitelj, kao „ulagač B“ obavezao izvršiti obavezu plaćanja u skladu sa članom 6. ugovora; da je prema zapisniku o primopredaji stana broj 01-337/05 od 22.08.2005. godine tužitelj u cijelosti izmirio svoju ugovorenu obavezu i da je tog datuma preuzeo predmetni stan; da prema nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke M.G. vrijednost ugovorenih, a neizvršenih radova, u konkretnom slučaju iznosi 3.951,21 KM; da je Zavod za ... Grad I.S. osnovan Odlukom Skupštine grada S.S. od 07.10.2002. godine, sa statusom upravne organizacije u okviru Grada (član 1.) od tadašnje Direkcije za ... Grada; da je Odlukom tuženog od 26.04.2007. godine osnovano Javno preduzeće „Zavod za ...“ I.S., kao sljednik Direkcije za ... Grada S.S., odnosno Zavoda za ... Grad I.S.; da je zaključkom Osnovnog suda u Sokocu broj 089-0-Reg-0600437 od 31.12.2007. godine vraćena prijava navedenog javnog preduzeća za upis njegovog osnivanja u sudski registar na dopunu iz razloga što označeno javno preduzeće ne može biti sljednik Direkcije za ... Grad I.S. jer je brisana iz sudskog registra kao pravno lice 2002. godine, ni Zavoda za ... Grad I.S., jer isti nije imao status pravnog lica; da je Odlukom tuženog od 27.03.2008. godine o izmjeni i dopuni Odluke o osnivanju navedenog javnog preduzeća, predviđeno da će tuženi i novonastalo javno preduzeće posebnim ugovorom regulisati međusobna prava i obaveze (član 3.); da do dana presuđenja u

ovoj parnici nije došlo do zaključenja tog ugovora; da je tužitelj tužbu u ovoj parnici podnio sudu dana 28.08.2012. godine.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je Javno preduzeće „Zavod za ... Grada I.S. novoosnovano preduzeće koje nije pravni sljednik Zavoda za ..., koji je u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora bio upravna organizacija tuženog i da stoga, nije osnovan istaknuti prigovor tuženog o nedostatka pasivne legitimacije. Polazeći od utvrđenja da tuženi nije izveo radove pobrojane u članu 7. ugovora, iako je tužitelj izvršio svoju obavezu iz ugovora i isplatio cijenu stana, taj sud je usvojio tužbeni zahtjev nalazeći da se u konkretnom slučaju radi o neosnovanom obogaćenju tuženog u smislu člana 210. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 17/93, 3/96 i 39/03 i 74/04, dalje: ZOO), te da nije osnovan prigovor tuženog o zastarjelosti predmetnog potraživanja (član 371. ZOO), kao i da tužitelju na dosuđeni novčani iznos pripadaju zakonske zatezne kamate počev od 22.08.2012. godine, shodno članovima 214. i 277. ZOO.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu tuženog odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Nižestepene presude su rezultat pogrešne primjene materijalnog prava, osim odluke o prigovoru tuženog o nedostatku pasivne legitimacije.

Iz utvrđenja nižestepenih sudova proizlazi da je Zavod za ... Grada S.S. osnovan Odlukom Skupštine opštine Grada S.S. od 07.10.2002. godine, kao upravna organizacija, u okviru Grada (član 1.) i da je obavljao poslove za potrebe Grada (član 6.) i nije imao svojstvo pravnog lica, a osnovan je od tadašnje Direkcije za ... Grada koja je osnivanjem Zavoda brisana iz sudskog registra (član 12. odluke).

Odlukom o osnivanju Javnog preduzeća „Zavod za ... Grada I.S. od 26.04.2007. godine je određeno, da se ovo javno preduzeće osniva kao sljednik Direkcije za ..., odnosno Zavoda za ... Grad I.S.. Iz sadržaja ove Odluke proizlazi da javno preduzeće nije preuzelo bilo kakve obaveze Zavoda za ... Grad I.S. koji je u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora bio upravna organizacija tuženog. Odlukom tuženog od 27.03.2008. godine o izmjeni i dopuni navedene Odluke (član 3.), predviđeno je da će se međusobna prava i obaveze između Grad I.S. i javnog preduzeća regulisati posebnim ugovorom a tuženi nije dokazao da je taj ugovor i zaključen. Odlukom tuženog od 24.07.2008. godine o prestanku rada Zavoda za ... Grad I.S. (u članu 2.) je propisano da će poslove koje je do tada obavljao taj Zavod kao upravna organizacija tuženog, obavljati novonastalo javno preduzeće.

Prema tome, tuženi provedenim dokazima nije dokazao da je navedenim Odlukama ili nekim drugim aktom predmetno potraživanje tužitelja preneseno na novoosnovano javno preduzeće. U prilog ovakvog zaključka je i Odluka tuženog od 30.06.2009. godine o dopuni odluke o prestanku rada Zavoda za planiranje i izgradnju Grad I.S. kojom je predviđen (samo) način rješavanja radno pravnog statusa radnika koji su bili zaposleni u Zavodu (da će njihov status posebnim ugovorom regulisati Javno preduzeće „Zavod za ... Grada I.S., u čiji su djelokrug prešli poslovi ukinute upravne organizacije), a ne i obaveze tuženog iz osnova predmetnog ugovora.

Pravilno su nižestepeni sudovi zaključili da tuženi provedenim dokazima nije dokazao osnovanost istaknutog prigovora nedostatka pasivne legitimacije, pa su reviziono navodi tuženog izneseni u tom pravu bez osnova.

Međutim, pogrešno su nižestepeni sudovi primjenili materijalano pravo i sudili kada su predmetno potraživanje tužitelja okvalifikovali kao neosnovano obogaćenje koje predviđa odredba člana 210. ZOO.

U smislu relevantnih odredbi ZOO da bi bilo mjesta primjeni pravila o sticanju bez osnova, tj. pravno neosnovanom obogaćenju, potrebno je da se steknu određeni uslovi, a to je umanjnje imovine jednog lica, povećanje imovine drugog lica, uz odsustvo, odnosno nepostojanje pravnog osnova koji bi opravdao umanjnje i uvećanje imovine ili da se taj osnov nije ostvario, odnosno da je kasnije otpao. Znači, uz postojanje uzročno-posljedične veze između uvećanja imovine na jednoj i njenog umanjnja na drugoj strani, nepohodno je i nepostojanje valjanog pravnog osnova (pravni posao, sudska odluka, zakon). Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužitelj je cijenu stana isplatio tuženom izvršavajući svoje obaveze prema njemu preuzete pravnim poslom (ugovorom), odnosno uz postojanje valjanog pravnog osnova za isplatu, koji osnov je, prema stanju spisa predmeta, i u vrijeme presuđenja, i dalje bio na snazi, pa slijedom toga u ovom slučaju nema mjesta primjeni instituta neosnovanog obogaćenja.

Pravni osnov tužbenog zahtjeva za isplatu neizvedenih, a ugovorenih radova, po ocjeni ovoga suda, je naknada štete zbog povrede ugovorne obaveze od strane tuženog (član 262. stav 2. ZOO). Naime, kada jedna strana u dvostrano obaveznom ugovoru ne ispuni svoju dospjelu obavezu, druga strana može, ako nije što drugo određeno, zahtijevati ispunjenje obaveze ili raskinuti ugovor, a u svakom slučaju ima pravo na naknadu štete (član 124. ZOO).

Prema odredbi člana 262. stav 1. ZOO povjerilac u obaveznom odnosu je ovlašten da od dužnika zahtijeva ispunjenje obaveze, a dužnik je dužan ispuniti je savjesno u svemu kako ona glasi. Po stavu 2. ovog člana, kad dužnik ne ispuni obavezu ili zadocni sa njenim ispunjenjem, povjerilac ima pravo zahtijevati i naknadu štete koju je uslijed toga pretrpio.

Članom 7. tačka 1. i 2. ugovora utvrđene su obaveze tuženog, kao „ulagača A“, između ostalog, da: završi ugovorene radove u stubištima i vanjskom uređenju kao i ostale radove koji su plaćeni, a nisu završeni od strane tuženog, obezbjedi priključak centralnog grijanja (tačka 2. alineja 5.). Ugovorom nije određen rok ispunjenja preuzetih obaveza tuženog, a shodno utvrđenom činjeničnom stanju tužitelj je preuzeo u posjed predmetni stan. Tuženi nije dokazao da je ugovornu obavezu ispunio do dana podnošenja tužbe, a ni nakon toga, dakle, ni u nesrazmjerno dužem vremenskom periodu, pa je nesumnjivo da je time povrijedio odredbe ugovora, što je za posljedicu imalo prouzrokovanje štete tužitelju (član 262. stav 2. ZOO). Tužitelj se nije koristio pravom iz člana 124. ZOO da zahtijeva od tuženog da ispuni ugovornu obavezu onako kako glasi, nego traži samo naknadu štete.

U konkretnom slučaju šteta tužitelja se sastoji u umanjnju vrijednosti stana zbog neizvršenih, a ugovorenih i od strane tužitelja plaćenih radova, ali ovaj vid štete tužitelj u ovoj parnici nije tražio, niti je na te okolnosti izvodio dokaze. Traženi iznos naknade nema ni karakter štete u vidu eventualnih izdataka za radnje koje bi bile preduzete u cilju otklanjanja štetnih posljedica koje su nastupile zbog neispunjenja ugovorne obaveze, čime bi (eventualnim izdacima) imovina tužitelja bila umanjena (član 155. ZOO). Međutim, tužitelj tužbom zahtijeva isplatu iznosa od 3.951,21 KM na ime vrijednosti neizvršenih radova, koji s obzirom na izloženo ne predstavljaju štetu u smislu člana 262. stav 2. ZOO.

Potraživanje naknade štete zbog povrede ugovorne obaveze, zastarijeva za vrijeme određeno za zastarjelost te obaveze (član 376. stav 3. ZOO), pa kako se ovdje radi o potraživanju iz osnova povrede obaveze iz ugovora, za koje ZOO, a ni drugim zakonom nije određen neki drugi rok zastarjelosti, ono zastarijeva u opštem roku od 10 godina (član 371. ZOO). Od dana zaključenja ugovora (19.10.2005. godine) pa do podnošenja tužbe (28.08.2012. godine) nije protekao ovaj rok, pa prigovor tuženog o zastarjelosti potraživanja nije osnovan. Međutim, to je bez značaja za ishod ovoga spora jer ovaj dio zahtjeva, kako je naprijed rečeno, nije osnovan.

Iz navedenih razloga, ovaj sud je pazeći na pravilnu primjenu materijalnog prava po službenoj dužnosti reviziju tuženog usvojio, i nižestepene presude preinačio kao u izreci ove presude, a shodno članu 250. stav 1. u vezi sa članom 241. i 456.a) Zakona o parničnom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP).

Kad sud preinači odluku protiv koje je podniet pravni lijek, odlučiće o troškovima cijelog postupka (član 397. stav 2. ZPP). Tuženom je na ime troškova nastalih tokom prvostepenog postupka dosuđen iznos od ukupno 620,00 KM (koji je iznos i tražio, mada bi mu za dva održana i dva neodržana ročišta, i sastav odgovora na tužbu pripadao iznos od 640,00 KM), a shodno članu 386. stav 1., u vezi sa članom 395. ZPP i Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05) - Tar.br. 2. Ostali troškovi, koje je imao tuženi tokom postupka, nisu mu dosuđeni, budući da za njih tuženi nije stavio određen zahtjev (član 396. stav 1. ZPP).

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić